

Одељење за историју Филозофског факултета једногласно је прихватило иницијативу за оснивање Центра за теорију историје при Филозофском факултету у Београду. Предлагачи испред Одељења су професори С.Марјановић-Душанић, Н.Самарцић и М.Ристовић. Сви наставници и сарадници Одељења, као и Филозофског факултета у целини срдечно су позвани на сарадњу са Центром. Укратко излажемо основне циљеве и задатке ове организације.

Центар за теорију историје, Филозофски факултет, Београд

Центар за теорију историје посвећен је широком спектру питања која проблематизују однос теорије и историје. Током протеклих неколико деценија, историографија у свету бележи све динамичнији развој теорије историје који остаје без значајне рецепције унутар српске историографије. Теоријски засновано проучавање прошлости, међутим, доводи историју у везу с другим друштвеним наукама, доприноси потпунијем и правилнијем разумевању историјских процеса, јача аутономност мишљења и интегритет историјске науке, испитује њено место у савременом друштву. Оно доприноси интерпретативном плурализму историографије, као и наставе историје на универзитету. Теоријско мишљење омогућава концептуализацију историјских проблема, подстиче компаративне приступе и аналитички приступа односу традиције, идентитета и колективног сећања у данашњем свету.

Центар за теорију историје настоји да подстакне размену знања, искустава и идеја са наглашеном интеркултурном и плуридисциплинарном оријентацијом (историја, филозофија, социологија, антропологија, археологија итд). Његова амбиција је да се генерације младих историчара плански упознају са актуелним достигнућима најразвијенијих историографија у којима теоријска мисао заузима достојно место.

Мисија Центра усмерена је на неколико суштинских целина које заснивају теоријско мишљење о историји. У том смислу, Центар:

- подиже методолошку културу историчара и то кроз теоријску проблематизацију темељних одређења историјске струке (време историје и време историчара; историјски извори; проблем интерпретације; наратив итд);
- развија истраживања из области епистемологије историје (историјска истина, објективност, узрочност, детерминизам, релативизам итд) ;

- подстиче теоријски утемељену историју историографије као неопходну интелектуалну дисциплину којом се успоставља унутрашњи дијалог са одређеним историографским наслеђем ;
- негује изучавање сложеног односа историје и сећања и то кроз анализу културе сећања, места сећања, памћења и заборава и сл.

Основне активности Центра усредсређене су на :

- систематско праћење савремених историографских школа и праваца са нагласком на теоријским перспективама ;
- представљање и превођење водеће академске литературе из области теорије историје ;
- развој студијских програма о појединим проблемима теорије историје ;
- организовање истраживачких семинара и научних конференција ;
- стручно повезивање са одговарајућим међународним удружењима из области теорије историје (International Commission for the History and Theory of Historiography, International Network for Theory of History итд).

Природно се очекује сарадња Центра са сродним организацијама Филозофског факултета (Центар за теоријску археологију – проф. С.Бабић, проф. А.Палавестра), као и заинтересованим наставницима са других Одељења (за сада то су колеге са Одељења за филозофију - проф. Л.Којен, доц. С.Перовић, Одељења за историју уметности – проф. М.Тимотијевић, ас. В. Симић и Одељења за социологију - доц. Ј. Бакић) како би заједнички организовали дебате, округле столове и зборнике посвећене појединим темама.

У Београду, 5.децембра 2012.

за предлагаче

Проф. др Смиља Марјановић-Душанић

Проф. др Никола Самарцић

Проф. др Милан Ристовић